

tíðindablaðið sosialurin

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postsmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevvari: P/f Sosialurin ©
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrirakstjóri: Krisjan Dahl
Bláðólk: Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórfinn Smith
Ljósmyndari: Kálmur Lindenskov
Uppseting: P/f Sosialurin
Prent: P/f Pressan 1981

Dagpeningaskipanin

TAÐ er eingin ivi um, at eitt tað størsta framstig hjá verkamonn-um nakrantíð er dagpeningaskipanin. Hon gav verkamonnnum eina trygd við sjúku, sum teir als ikki áttu frammanundan.

MEN NÚ fara at nærkast tiggju árum, síðan dagpeningaskipanin varð sett í verk og stórt sæð einki er broytt við henni alla hesa tíð. Tað er tí greitt, at skipanin hevur brek, og tí er tað als ikki ov tíðliga at fara at endurskoða alla hesa skipan, sum hon er.

STØRSTA brek við skipanini er, at hon ger mun millum tey, sum eru í føstum starvi og tímalønt. Meðan tey fyrru fáa fulla lön frá fyrsta degi av, tá tey gerast sjúk, so fáa tey tímaløntu bert 80% eftir 3. degi.

HESIN mismunur er so skilligur, at tað er heilt upplagt, at hetta skal verða broytt, og skuldi tað eisini verið ein sjálvsøgd uppgáva hjá einum verkamannavinarligum landsstýri sum hesum.

MEN SJÁLV lógin er eisini langt frá fullkomin. Tað hava verið fleiri tulkingspurningar, sum leiingi hevur verið biðað eftir at fáa avgreitt, og í lógini eru eisini heilt órímligar reglur. Ein av hesum er, at kemur umsókn um dagpening ikki inn í seinasta lagi 8 vikur aftaná, at sjúkan er byrjað, so fæst als eingin dagpeningur uttan frá tí degi, umsóknin er komin inn.

HENDA reglan hevur havt heilt órímligar fylgjur við sær. Tað kunnu jú vera fleiri orsøkir til, at ein umsókn ikki er komin inn nóg tíðliga. T.d. kann tað væl henda, at tann sum er vorðin sjúkur, hevur latið umsóknina inn til læknan fyri at fáa læknavátan. Er lækinn so ov seinur at senda umsóknina víðari, verður tað sjúki verkamaðurin, sum kemur at fáa sviðan av hesum. Og hann kemur at spæla av við tað sindri

av peningi, sum hann skuldi havt at liva av meðan sjúkan er. Men er lækinn eitt sindur snildur, so kann hann klára henda spurning. Taka vit sum dømi mann, sum er vorðin sjúkur 1. februar, so skal hansara umsókn vera inni hjá almannastovuni í seinasta lagi 8 vikur aftan á ella 29. mars. Kemur umsóknin inn 29. mars, er alt í lagi, men kemur hon inn 30. mars fær maðurin einki oyra. Men um lækinn nú í staðin skrivir mannin at vera sjúkan frá 2. februar í staðin, so er framvegis alt í lagi. Hetta merkirk at tað eru tilvildir sum gera, um maður fær sjúkradagpening ella ikki. Og tað kann sjálvsagt ikki vera rætt. Tað skal viðmerkjast, at umsitingin á Dagpeningaskipanini kann einki gera her, tí tað er lógin sum er so kloddut orðað.

TAÐ ER einki at ivast í, at tað eru fleiri brek við galdandi skipan. Nakað herfyri frættist at landsstýrið hevði sett eina nevnd at endurskoða hana, men meira frættist tó ikki frá hesum.

VIT FARA at mæla til, at landsstýrið beinanvegin setir eina nevnd við umboðum frá fyrstingini og frá brúkarunum, t.v.s. teimum fakfeløgum, hvørs limir tað eru, sum eiga at vera tryggjaðir av dagpeningaskipanini. Henda nevnd skal fáa til uppgávu at endurskoða lóg, reglugerð og kunngerð. Lutvist fyri at bøta um ta trygd, sum longu nú verður veitt, og lutvist fyri at fáa eina meira smíðliga skipan, so sleppast kann undan tvørleikum, sum greitt er frá her. Henda samgongan hevur so mikið av tíð eftir, at hon eisini kann náa at fáa sett slíkar broytingar í verk.

VIT META at viljin eisini er til staðar, so tað er bert at fara til verka!

tjak og meiningar

Orð við á vegnum

Tað er kanska nyttuleyst at tjakast við Adolf Hansen, men av tí at eg rokni við at vera ein teirra, sum kemur undir nevningina »kommunistur« og sostatt havi fingið ábyrgd lagda á herðar minar og samvitsku fyri einum »striði móti teim trúgvandi« sum verður sagt fer fram í Sovjett-samveldinum, kann eg ikki annað enn taka til orðanna.

Eg veit væl, at hetta er ein gamal travari, men: er Adolf til reiðar at fylgja avleiðingunum av hansara egna hugsunarhætti? Vit kunnu tá nevna hópín av londum í veraldarsøguni, har kristna læran er ella hevur verið ráðandi moralur. Og so nevna ymiskar beistagerðir sum hesi lond hava framt móti manna-ættini. Summi uttan, onnur við kristindóminum sum opinlyst søgðum grundarlagi.

Spurningurin verður tá heilt einfaldur: Eru Adolf og hugsanarfelagar hansara til reiðar at geva hesi læru ábyrgdina av beista-gerðum hjá valdsmonnum

í hesum londum, og kanska enná meta hesar gerðir sum rættvisar avleiðingar av hesi læru?

Um ikki, so kunnu Adolf og hugsanarfelagar ikki við reinum morali og rættvisiskenslu geva sosialistiskum og kommunistiskum hugsjónum — sum munnu vera eldri enn kristindómurin — ábyrgdina av øllum sum fer fram í londum, sum (í øðrum londum) nevast »socialistisk« ella »kommunistisk« og kanska hava nakrar av hesum hugsjónum í stevnuskra síni. Ella enn verri: geva fólk í Føroyum, sum taka undir við sosialistiskum hugsjónum, ábyrgdina av tí sum onkrir valdshavarar í Russlandi nú kunnu finna upp á at gera. Slíkt er fjart frá allari rættvisiskenslu.

Væl veit eg, at fólk eru til sum ikki hugsa serliga nógv áðrenn tey fara í blóðini, men við tað at hesir høgaramenn halda fram í somu sporum, hóast teir verða rættaðir og leiðbeindir, má tað haldast at teir antin ikki

læra av veruleikanum ella skriva móti betri vitan. Og so er tað tíværri ógjørligt at tjakast við hesar menn, vit mugu bara tiga og kanska biðja fyri teimum, at teir skulu opna eyguni.

Eg havi aldri hoyrt nakran socialist í Føroyum ákært nakran føroying fyri »heksabrenning« í miðöldini ella tær misgerðir sum »kristnir« politiskir flokkar fremja kring heim. Og eg vil fáa frið fyri ákæru fyri tí sum onkur hardstjórn fremur í navni »socialismunnar«. Tað er ikki mitt borð.

Socialistiskar hugsjónir kunnu misbrúkast og mis-skiljast, men sum heild kunnu tær tæna manna-ættini, verða tær rætt fataðar og virkaðar. Sama er við kristnu læruni. Summi siga Jesus hava verið socialist, og tað tjak skal eg ikki blanda meg í. Men nakrir av bestu vinum minum eru kristnir og socialistar samstundis — og tað gongur bara væl hjá teimum.

Góðan byr

tongul

Villeiðandi gleðiboðskapur

Soleiðis var yvirskriftin av greinastubba 2. mars í Sosialinum undirskrivað av H. Joensen. Aftaná at hava lisið greinina, má eg siga, at eg eri samdur við H. Joensen um meginpartin. Tað, sum hann kanska mest saknaði, var tað, sum hann hevði skrivað fyri ári síðani við yvirskriftini: »Er fjøldin av Føroya fólki kristin«, men hetta hevði so eingin svarað til. Gud gævi at fjøldin var kristin, men tað er bara ikki so biligt at bliva kristin, sum tað verður gjørt til.

Lat tað standa rimmar fast, tað hvørki verður barna- ella vaksnamannadópur, sum frelsir eitt menniskja, tó eigur dópur at fara fram samb. Bibliuni. Men grundarlagið undir frelsuni er tann persónliga trúgvín á tann harra Jesus, les apostlas. 16,31 Hebr. 11,6. Soleiðis kundu vit hildið fram at nevnt aðrastaðir í Bibliuni.

Tað er tí sera álvarsamt at boða ein skeivan og villeiðandi boðskap. Vit, sum ganga í kirkju, vita,

at treytin fyri at verða doyptur, er spurningurin um trúgv á harra Jesus og avnoktan av djævlinum og gerningum hansara. Hvat hendir so?? Mær tykir, at presturin í sjónvarpinum 3. seinasta sunnudag var á rættari leið, tá hann m.a. segði: »Spurningurin var um ikki skuldi steðgast við dópi til ein sjálvur tók ábyrgdina«.

Nú vita vit eisini, hvi hann segði hetta.

H. Joensen hevur rætt, tá hann sigur, at hann ikki minnst teir gomlu prædikumenninar tala um dóp sum frelsgrundarlagið. Teir, sum vóru komnir til persónliga trúgv á tann harra Jesus, vistu gott, at tað skuldi meir enn dópur til. Teir vistu, at Jesus byrjaði sín gerning við orðunum »Vendið um« Math. 4,17.

Vit, sum eru frelst, eiga at minnast til, okkara er ábyrgdin, um vit boða ein skeivan boðskap, Biblián sigur: »Bannaður er tann, sum kemur við einum øðrum boðskapi«. Sera álvarsamt. Les annars Rom. 10,9-11. Eg ivist um

tað er rætt at fara úr eini samkomu í eina aðra? Eg spyrji meg mangan, eru ikki brek í øllum samkomum? Lat okkum kanna skriftina og royna at fáa rættað brekini í okkara egna samkomu so hon samsvarar við Bibliuna.

Eins og H. Joensen vil eg eisini heita á prestar okkara: boðið eitt evangelium so menniskju vanda um og lata Jesus koma inn í hjartað. Nú páskehátíðin er í nánd, skal mitt ynski vera fyri Føroya fólk, at hann, sum varð krossfestur tina og minna vegna, men reis upp frá deyðum, má bliva ein livandi frelsari í tínum hjarta, prisaður veri Jesus, sum livir í dag.

Eín kristin